

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

IČ: 67985921

Sídlo: Gabčíkova 2362 / 10, 182 00 Praha 8

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 10.6.2009

Radou pracoviště schválena dne: 16.6.2009

V Praze dne 22.6. 2009

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Pověřen vedením od: **1. 1. 2007**

Ředitel pracoviště: **doc. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.**

jmenován s účinností od : **1. 5. 2007**

Rada pracoviště zvolena dne 8. 1. 2007 ve složení:

předseda: **doc. PhDr. Alena Míšková**

místopředseda: **prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc.**

členové:

interní: doc. PhDr. Jiří Brabec, CSc.; PhDr. Martin Franc, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.; doc. PhDr. Ivan Šedivý, Ph.D.

externí: PhDr. Václav Babička; prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.;

doc. PhDr. Jiří Kocian, CSc.

Dozorčí rada jmenována dne 1. 5. 2007 ve složení:

předseda: **prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc.**

místopředseda: **Mgr. Josef Tichý**

členové:

doc. PhDr. Vilém Herold, CSc.

PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

prof. Ing. Gustav Tomek, DrSc.

b) Změny ve složení orgánů:

- *nedošlo k žádným změnám*

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

- *vedení ústavu se soustředilo na zefektivnění a modifikaci konceptu vědecké práce ústavu v kontextu radikálně se měnících podmínek hodnocení vědy a výzkumu v České republice (přehodnocení ediční*

politiky, modifikace preferencí výstupů vědecké práce formou interního systému odměňování apod.);

- v rámci interního akademického evaluačního řízení byl ústav podroben průběžnému hodnocení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR Komisí pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR s výsledkem: oba výzkumné záměry hodnocení A, MÚA hodnocení A ("Převážná část pracoviště je na úrovni srovnatelné s evropským standardem");

- probíhala spolupráce s některými zahraničními a s řadou domácích akademických, vysokoškolských a jiných pracovišť (dokončena příprava dosud neuskutečněného projektu OP VK Vzdělávání pro konkurenceschopnost);

- ustavení Oddělení dějin Akademie věd v útvaru Archiv AV ČR pod vedením PhDr. Miroslava Kunštáta, Ph.D., jehož dlouhodobým cílem by měla být syntéza dějin Akademie věd;

- projektová příprava (granty, OP VK);

- vedení ústavu se začalo zabývat problémem vyčerpání depozitních kapacit Archivu AV ČR; jako krátkodobé řešení byl vypracován projekt vybudování přejímacího skladu archiválií v objektu Prometheus, na nějž ústav v interním výběrovém řízení AV ČR získal dotaci (datum zahájení stavebních úprav 2009);

- průběžné atestace pracovníků;

- spolupráce s vysokými školami (dohoda o spolupráci DSP s UP Olomouc);

- pokračovala smluvně založená spolupráce s Ústavem T. G. Masaryka, o.p.s. (správa fondů AÚTGM, vydávání Spisů T. G. M.);

- personální stabilizace vedoucích funkcí v ústavu, jmenování vedoucích obou vědeckých útvarů a zástupkyně ředitele;

- běžná agenda spojená s badatelskou a archivní činností instituce.

Rada pracoviště:

Zasedání:

3. 3. 2008

- Rada vzala na vědomí změnu názvu v základních dokumentech pracoviště a zprávu auditora ze dne 21. 2. 2008;

- projednání a schválení zprávy o hospodaření pracoviště v r. 2007 a návrhu nákladů a výnosů pro rok 2008;

- projednání grantových návrhů podávaných pracovníky MÚA (celkem 10);

- projednání návrhu nominace Michala Pehra na členství v oborové radě GA AV ČR;

28. 4. 2008

- projednání a schválení Zprávy o archivní činnosti 2006–2007;
- Rada vzala na vědomí zprávu o jmenování nové zástupkyně ředitele PhDr. Mileně Josefovičové;
- schválení Přílohy č. 3 k Organizačnímu řádu;
- projednání a schválení návrhu Smlouvy o pronájmu místností v Gabčíkově 10;
- informace o průběhu konference 1918: Model komplexního transformačního procesu?

30. 6. 2008

- projednání a schválení Dodatku č. 2 k příloze č. III Vnitřního mzdového předpisu;
- projednání návrhu Statutu Komise pro soupis a studium rukopisů;
- schválení žádosti o udělení mimořádné podpory AV ČR pro zahraniční bohemistická studia Mgr. D. M. Dalbergovi;
- informace o žádosti o investiční akci malého rozsahu na rekonstrukci budovy Promethea;
- informace o užší spolupráci s Pedagogickou fakultou UK v Praze.

29. 9. 2008

- informace o zavedení aplikace Digitální průvodce;
- informace o plánovaných změnách v útvaru Archiv;
- informace o atestacích, které proběhly v září.

24. 11. 2008

- schválení návrhu na udělení statutu emeritní vědecká pracovnice PhDr. Evě Brokové;
- projednání a schválení návrhu na vznik nového Oddělení dějin Akademie věd;
- informace o prezentaci pracoviště v hlavní budově AV ČR dne 27. 11. 2008;
- informace o výběrovém řízení na místo vědeckého pracovníka do vědeckého útvaru Masarykův ústav;
- informace o semináři Na pozvání Masarykova ústavu věnovaném České straně státoprávně pokrokové a o semináři Prověrky v roce 1958 v ČSAV na vysokých školách;
- informace o podané projektové žádosti OP VK "Multikulturním vzděláváním proti xenofobii a rasismu".

V průběhu roku 2008 Rada pracoviště 3krát hlasovala per rollam:

9. 1. 2008

- schválení Dodatku č. 1 ke zřizovací listině Masarykova ústavu - Archivu AV ČR, v.v.i. (změna názvu pracoviště na Masarykův ústav a Archiv AV

ČR, v.v.i.).

30. 1. 2008

- schválení Smlouvy o Sdružení jihomoravských pracovišť.

6. 6. 2008

- schválení textu Výroční zprávy o činnosti a hospodaření za rok 2007.

Dozorčí rada:

Zasedání:

26. 5. 2008

- projednání Výroční zprávy MÚA za rok 2007;

- projednání návrhu Smlouvy o pronájmu místnosti v Gabčíkově 10;

- projednání přílohy č. 3 Organizačního řádu;

- projednání rozpočtu na rok 2008;

- hodnocení činnosti ředitele;

- informace o nabídce převzetí Archivu výtvarných umění do správy AVČR.

11. 12. 2008

- hodnocení činnosti za rok 2008;

- vyhodnocení hospodaření v roce 2008;

- informace o investiční akci v roce 2009;

- projednání možnosti pojištění členů DR a RP;

- projednání změny v organizačním řádu;

Hlasování per rollam:

- definitivní schválení znění Výroční zprávy MÚA za rok 2007.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

Dodatkem č. 1 k zřizovací listině byl schválen nový název instituce: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.; zkratka MÚA

III. Hodnocení hlavní činnosti:

Vědecká činnost pracoviště a uplatnění jejích výsledků

a) stručná charakteristika vědecké činnosti pracoviště

Útvar Archiv AV ČR

Archiv AV ČR je akreditovaným specializovaným archivem podle archivního zákona a v souladu s normou i v roce 2008 kontinuálně působil při dohledu na výkon spisové služby v Akademii věd ČR (13 dohlídek), při výběru archiválií ve skartačním i mimo skartační řízení (20 řízení; k 31. 12. 2008 bylo přejato 17 přírůstků o rozsahu 28,55 běžných metrů), při vedení evidence Národního archivního dědictví, při odborné rešeršní a konzultační činnosti a při péči o archiválie. V souladu s výzkumným záměrem se pracovníci dále věnovali zpracování fondů předchůdců ČSAV, fondů vědeckých společností a ústavů ČSAV bez nástupce v AV ČR a osobních fondů (12 inventářů, 2 prozatímní inventární seznamy a 6 soupisů). Při nahlížení v badatelně Archivu uskutečnilo 113 badatelů (z toho 12 zahraničních) 638 badatelských návštěv se zájmem jak o archiválie AAV, tak ÚTGM. Mimořádným počinem bylo spuštění databáze Digitální průvodce Archivu AV ČR na webových stránkách ústavu, který online poskytuje informace o všech fondech a sbírkách a zpřístupňuje většinu existujících archivních pomůcek. V návaznosti na spuštění Průvodce byla personálně a funkčně posílena badatelna a u fondů a sbírek zaveden kurátorský systém.

Ve spolupráci s Archiwum PAU i PAN byla uspořádána výstava Mezi Krakovem a Prahou. V rámci Týdne vědy a techniky byla připravena rozsáhlá výstava v prostorách Národního divadla Od řas k jádru – vědy o živé a neživé přírodě na půdě Akademie věd; pracovníci popularizují činnost ústavu rovněž v médiích. Uspořádané výstavy byly přeneseny na webové stránky.

V dalším výzkumu se Archiv soustřeďuje na dějiny vědeckých institucí a život a dílo vědeckých osobností a rovněž na vybrané problémy moderních českých dějin. Tato orientace byla posílena ustavením Oddělení dějin AV ČR. Kodikologické oddělení pokračovalo ve vytváření Generálního katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí (včetně přípravy databáze) a v práci na Průvodci po rukopisných fondech. Pokročilo skenování katalogů vydaných v minulosti péčí Komise pro soupis a studium rukopisů a jejich vložení na ústavní webové stránky. Vyšel 35. svazek Studií o rukopisech (transformovaných na recenzované periodikum s redakční radou) a zásadní publikace (zejm. Petr, S.: Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně). Pracovníci útvaru se aktivně zúčastnili řady konferencí a publikovali odborné studie. V Archivu byly řešeno 5 grantových projektů a řada pracovníků uspěla se svými projekty v letošním kole soutěže.

Útvar Masarykův ústav

V roce 2008 se věnoval i nadále v souladu s výzkumným záměrem otázce identit, zejména národních. Tento problém řešili pracovníci MSÚ v řadě dílčích projektů, úkolů a konferencí (viz dále), a to jak v rámci domácí badatelské komunity, tak ve spolupráci se zahraničím. Konkrétními výsledky mapujícími jednotlivé dílčí oblasti problematiky byly např. publikace Koldinská, M. – Šedivý, I.: Válka a armáda v českých dějinách. Sociohistorické črty a Masaryk, T. G.: Válka a revoluce II, Články – memoranda – přednášky – rozhovory 1917. Mezinárodní spolupráce i spolupráce s ostatními akademickými ústavy a VŠ měla své výstupy v reprezentativní mezinárodní konferenci 1918: Model komplexního transformačního procesu? a v mezinárodní konferenci Muži října 1918, jež našly ohlas nejen u odborné, ale i u širší veřejnosti. Pokračovaly práce na rozsáhlých edičních řadách a monotematických sbornících, uspořádány byly další pravidelné semináře Na

pozvání Masarykova ústavu. Pracovníci útvaru jsou mimořádně aktivní při řešení grantových úkolů, z nichž řada byla v letošním roce završena samostatnými publikacemi (zejména Broklová, E. – Tomeš, J. – Pehr, M.: *Agrárníci, národní demokraté a lidovci ve druhém poločase první československé republiky*; Vašek, R.: *Prezident Beneš v letech 1935–1938*; Rychlík, J. (ed): *Korespondence T. G. Masaryk – slovenští veřejní činitelé*; Hájek, J. – Hájková, D. – Kolář, F. – Lacina, V. – Maršálek, Z. – Šedivý, I.: *Moc, vliv a autorita v procesu vzniku a utváření meziválečné ČSR (1918–1921)*). Také pro příští období získal ústav nové granty.

Pracovníci útvaru se podíleli na přípravě 3 odborných výstav spojených se vznikem ČSR. Velmi patrná byla v tomto roce činnost popularizační, jmenovitě čtená vystoupení v pořadu ČT historie.cs. Veřejnosti byla on-line zpřístupněna bibliografie prací T. G. M., pokračovala digitalizace některých periodik (Čas). Oddělení archivu pokračovalo v pracích s fondy a sbírkami doplňujícími pozůstalost E. Beneše. Jeho pracovníci se rovněž zapojují do základního výzkumu, o čemž svědčí účast na 2 grantových projektech a zásadní příspěvek k teorii archivní vědy a ediční praxe (Šťovíček, I.: *Ediční teorie a metodika*). Pokračovalo doplňování databází Centrální katalog korespondence a Digitální fotoarchiv (zahájena digitalizace fotografií z fondu Ústav T. G. Masaryka).

b) nejdůležitější výsledky vědecké činnosti

1. Broklová, E. – Tomeš, J. – Pehr, M.: *Agrárníci, národní demokraté a lidovci ve druhém poločase první československé republiky*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 268 s.

Anotace: Kolektivní monografie analyzuje, jak se v politice tří významných československých meziválečných stran – agrární, národně demokratické a lidové – odrazila mezinárodní i domácí situace třicátých let 20. století, charakterizovaná světovou hospodářskou krizí, nástupem autoritativních režimů v řadě evropských států i krizí demokracie. Podrobně si všímá různých návrhů na reformu demokratického politického systému v Československu, vzešlých ze sledovaných stran v uvedeném období, a na pramenném materiálu dokazuje, že ani jedna z těchto stran jako celek nepřekročila demokratické pozice.

2. databáze Digitální průvodce Archivu AV ČR – fondy, sbírky a pomůcky on-line (<http://arbach.mua.cas.cz:8080/vade>).

Anotace: Digitální průvodce Archivu AV ČR poskytuje přehled o všech zde uložených archivních fondech, sbírkách a pomůckách. Nabízí hledání podle názvů fondů a sbírek, podle jejich původců, na základě tematických skupin a v evidenci pomůcek. Dále umožňuje fulltextové hledání. Elektronické pomůcky jsou vytvářeny pomocí programu Inventáře firmy Bach systems, s. r. o. Digitální průvodce Archivu AV ČR je aplikací produktu Archivní VadeMeCum téže firmy. Systém je nadále rozšiřován a data průběžně aktualizována.

3. Koldinská, M. – Šedivý, I.: *Válka a armáda v českých dějinách. Sociohistorické črty*. Praha: NLN, 2008, 580 s.

Anotace: Základním východiskem monografické práce je otázka, jaké místo zaujímal válka a armáda od přelomu středověku a novověku do současnosti v

českých dějinách, autoři se přitom soustřeďují především na dějiny české společnosti ve sféře sociální a kulturní. Obecně platná teze, že vojenství a válka jsou pevně ukotveny ve struktuře společnosti, je doložena v různých zaměřených analýzách konkrétního případu českých dějin v dlouhém časovém rozpětí.

4. Petr, S.: *Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně. Studie o rukopisech. Monographia XII. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. i., 2007, XCIV + 587 s.*

Anotace: Knihovna při kostele sv. Jakuba v Brně je naší nejvýznamnější dochovanou historickou farní knihovnou. Obsahuje 127 středověkých rukopisů. Téměř polovinu tvoří liturgické rukopisy, mezi zbývajícimi je zastoupena homiletika, biblistika, hagiografie, kanonické právo, filosofie a patristika. Katalog poskytuje odborné veřejnosti kritický popis rukopisů zpřístupňující tuto důležitou památku našeho kulturního dědictví k následnému využití pro další vědeckou práci.

c) nejvýznamnější popularizační aktivity pracoviště

1. Pracovníci ústavu spolupracovali na přípravě 4 výstav: 28. říjen. *Proměny jednoho výročí* (8. 4.–25. 4. 2008, Foyer AV ČR); *Mezi Krakovem a Prahou* (29. 9. – 10. 11. 2008, Foyer AV ČR); *Na cestě k samostatnosti* (24. 9. – 23. 11. 2008, Výstavní síň Senátu Parlamentu ČR); *Od řas k jádru. Vědy o živé a neživé přírodě* (29. 10. – 9. 11. 2008, Národní divadlo).

2. V Archivu AV ČR se v rámci Týdne vědy a techniky AV ČR konaly *Dny otevřených dveří* (6.–7. 11. 2008). Archiv navštívilo na 80 zájemců včetně studentů gymnázií. Připravena byla výstavka jak z dokumentace Archivu Akademie věd ČR, tak z fondů Ústavu T. G. Masaryka. Studentům gymnázia byla vysvětlena metodika historické práce, archivnictví a povaha obou útvarů MÚA.

3. Prezentace „než zadáte www.mua.cas.cz“ (27. 11. 2008, AV ČR, Národní 3, Praha 1) byla zaměřena na ústavy a předsednictvo AV ČR, dále na odbornou archivní a historickou veřejnost. Představila významné projekty MÚA (spisy T. G. M, ediční řady, grantové projekty, nové oddělení útvaru Archiv AV aj.) a informačních zdroje zpřístupňované veřejnosti (bibliografie T.G.M., Digitální průvodce Archivu AV aj.). Prezentace se zúčastnilo 92 zájemců z akademických i neakademických institucí.

4. *Vystoupení v médiích: pracovníci obou útvarů vystoupili celkem ve 28 televizních a 19 rozhlasových pořadech, zejména u příležitosti osmičkových výročí, např. 2krát v Historickém magazínu a 11krát v pořadu historie.cs v ČT a v řadě pořadů ČRo i SRo; pracovníci ústavu rovněž pravidelně publikují v denním tisku (LN, Mf Dnes aj.) a na internetových portálech.*

5. *Přednášky pro širší veřejnost – pracovníci ústavu pronesli celkem 26 přednášek pořádaných muzei, spolky, obecně prospěšnými společnostmi, obecními úřady apod. (např. Masarykova společnost, Společnost E. Beneše, Společnost bratří Čapků, PEN klub, Národní muzeum v Praze).*

d) *domácí a zahraniční ocenění zaměstnanců pracoviště*

prom.hist. Ivan Šťovíček, CSc.: medaile Za zásluhy o české archivnictví, udělena Ministerstvem vnitra ČR

2. *Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami*

a) *nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště vzniklé ve spolupráci s vysokými školami*

1. *Mezinárodní konference Muži října 1918 byla připravena ve spolupráci s Ústavem českých dějin FF UK.*

b) *spolupráce s vysokými školami na uskutečňování bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů a vzdělávání středoškoláků*

Bakalářský program - název, VŠ

- 1 *Historie; Filozofická fakulta UK v Praze*
  - 2 *Filologie - Středoevropská studia; Filozofická fakulta UK v Praze*
  - 3 *Česko-německá studia; Fakulta sociálních věd UK v Praze*
  - 4 *Mezinárodní teritoriální studia; Fakulta sociálních věd UK v Praze*
  - 5 *Dějepis se zaměřením na vzdělávání, Pedagogická fakulta UK v Praze*
  - 6 *Jazyková a literární kultura; Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové*
  - 7 *Historie; Filozofická fakulta Univerzity Sv. Cyrila a Metoda v Tmavě*
  - 8 *Archivnictví-historie; Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové*
  - 9 *Politologie, VŠ CEVRO Institut*
  - 10 *Veřejná správa, VŠ CEVRO Institut*
  - 11 *Elektrotechnika a informatika; Elektrotechnická fakulta ČVUT*
  - 12 *Softwarové technologie a management, Elektrotechnická fakulta ČVUT*
- Celkový počet odpřednášených hodin v bakalářských programech VŠ: 1255*

Magisterský program - název, VŠ

- 1 *Historie; Filozofická fakulta UK v Praze*
- 2 *Česká politická historie, Filozofická fakulta UK v Praze*
- 3 *Filologie - Středoevropská studia; Filozofická fakulta UK v Praze*
- 4 *Česko-německá studia; Fakulta sociálních věd UK v Praze*
- 5 *Učitelství VVP pro VŠ a SŠ – Dějepis; Pedagogická fakulta UK v Praze*

- 6 *Historie; Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové*
  - 7 *Evropská kulturní studia; Filozofická fakulta ZČU Plzeň*
  - 8 *Central European Studies, ÚJOP UK, CIEE Study Center*
  - 9 *Elektrotechnika a informatika; Elektrotechnická fakulta ČVUT*
- Celkový počet odpřednášených hodin v magisterských programech VŠ: 1019*
- Celkový počet diplomových prací vedených pracovníky MÚA: 28*

Doktorský program - název, VŠ

- 1 *České dějiny; Filozofická fakulta UK v Praze*
- 2 *Česká politická historie, Filozofická fakulta UK v Praze*
- 3 *Moderní dějiny; Fakulta sociálních věd UK v Praze*
- 4 *Mezinárodní teritoriální studia; Fakulta sociálních věd UK v Praze*
- 5 *Moderní dějiny; Pedagogická fakulta UK v Praze*

Celkový počet odpřednášených hodin v doktorských programech VŠ: 52

Celkový počet disertačních prací vedených pracovníky MÚA: 35

MÚA je akreditovaným školicím pracovištěm doktorského programu a spolupracuje v tomto směru s Univerzitou Palackého v Olomouci.

d) vzdělávání středoškolské mládeže

Exkurze středoškolské mládeže v Archivu AV ČR v rámci Dne otevřených dveří, přednášky pracovníků MÚA na středních školách (např. v Akademickém gymnáziu Jana Keplera či gymnáziu Minerva v Praze) a přednášky v rámci přípravných kurzů na VŠ pořádaných Institutem mezinárodních studií, FSV UK.

3. Spolupráce pracoviště s dalšími institucemi a s podnikatelskou sférou

1. *MÚA nadále spolupracoval s Ústavem T. G. Masaryka, o.p.s., na vydávání Sebraných spisů TGM (sv. 31: Válka a revoluce II) a se Společností vědy a techniky na vydávání časopisu DVT - Dějiny věd a techniky.*
2. *Mezinárodní vědecká konference 1918: Model komplexního transformačního procesu? byla uspořádána ve spolupráci s těmito institucemi a organizacemi: Senát ČR, Goethe institut, Rakouské kulturní fórum, CEFRES, Ústav T. G. Masaryka, o.p.s., Masarykovo demokratické hnutí.*
3. *Mezinárodní vědecká konference Muži října 1918 byla uspořádána ve spolupráci s těmito institucemi: Úřad vlády ČR, Ústav českých dějin FF UK, Historický ústav Akademie věd ČR, v.v.i., Vysoká škola CEVRO Institut.*
4. *Ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem v Praze byl uspořádána*

prezentace publikace Hermann Bahr – Jaroslav Kvapil. Briefe, Texte, Dokumente. Kurt Ifkovits – Hana Blahová (eds.), Peter Lang 2007.

4. Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště

a) nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště dosažené v rámci mezinárodní spolupráce

1. V rámci spolupráce s Univerzitou v Opolí vyšla publikace *Cestování Čechů a Poláků v 19. a 20. století*, ed. Petr Kaleta.
2. V rámci spolupráce s archivy PAN a PAU v Krakově byla připravena výstava *Mezi Krakovem a Prahou (29. 9.–10. 11. 2008, Foyer AV ČR)*.
3. V rámci spolupráce s Ústavem balkánských studií Bulharské akademie věd byla uspořádána mezinárodní konference *Vznik a formování moderních národů ve střední a východní Evropě v 19. a 20. století*.

b) akce s mezinárodní účastí, které pracoviště organizovalo nebo v nich vystupovalo jako spolupořadatel

1. *Mezinárodní vědecká konference 1918: Model komplexního transformačního procesu?*, Senát ČR, 14.–15. 4. 2008, 140 účastníků / 27 zahraničních
2. *Mezinárodní vědecká konference Muži října 1918*, 96 účastníků / 5 zahraničních.
3. *Mezinárodní vědecká konference Vznik a formování moderních národů ve střední a východní Evropě v 19. a 20. století*, MÚA, 12.–13. 5. 2008, 42 účastníků / 5 zahraničních.

c) výčet jmen nejvýznamnějších zahraničních vědců, kteří navštívili MÚA

1. Prof. Dr. Gertrude Cepl-Kaufman, Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf, Německo
2. Prof. Dr. Mark Cornwall, University of Southampton, Velká Británie
3. Prof. Dr. Marina Dostal, Institut slavjanověděníja RAV, Moskva, Ruská federace
4. Prof. Dr. Agop Garabedian, Dr.Cs., Ústav pro balkanistiku Bulharské AV, Bulharsko
5. Dr. Ewa Dziurzyńska, Archiwum nauki PAN i PAU Krakov, Polsko

e) aktuální meziústavní dvoustranné dohody

1. Ústav slavistiky Ruské akademie věd; oblast spolupráce: T. G. Masaryk a

rozvoj literárních a kulturních vztahů mezi oběma národy; kontakty T. G. M. s významnými osobnostmi ruské kultury, politiky a vědy.

2. Ústředný archiv SAV; oblast spolupráce: Srovnání pojetí vědeckých institucí v ČR a na Slovensku, zastoupení Slovenska v ČSAV.

3. Archiv Polské akademie věd a Polské akademie umění; oblast spolupráce: Česko-polské vědecké a kulturní kontakty v 19. a 20. století.

4. Ústav balkánských studií Bulharské akademie věd; oblast spolupráce: Srovnání určujících faktorů formování národů ve střední Evropě a na Balkánu.

5. Historický ústav AV ČR; oblast spolupráce: Spolupráce na edici Protokoly ze zasedání československých exilových vlád 1940–1945.

f) zahraniční cesty

Počet zahraničních cest pracovníků MÚA: 23

z toho v rámci dvoustranných dohod AV ČR: 13

g) účast na mezinárodních konferencích

Počet aktivních účastí pracovníků MÚA na mezinárodních konferencích: 45

5. Seznam titulů vydaných pracovníky MÚA (uvádíme pouze samostatné knižní tituly, úplnou bibliografii viz databáze ASEP, která za rok 2008 uvádí více než 100 publikací vydaných v rámci výzkumných záměrů obou útvarů)

Broklová, E. – Tomeš, J. – Pehr, M.: *Agráři, národní demokraté a lidovci ve druhém poločase první československé republiky*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 268 s. ISBN 978-80-86495-47-7

Dějiny – Teorie – Kritika. 2008, roč. 4, č. 1, 181 s. ISSN 1214-7249

Hájek, J. – Hájková, D. – Kolář, F. – Lacina, V. – Maršálek, Z. – Šedivý, I.: *Moc, vliv a autorita v procesu vzniku a utváření meziválečné ČSR (1918–1921)*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008. 197 s., ISBN 978-80-86495-46-0

Kaleta, P. (ed.): *Cestování Čechů a Poláků v 19. a 20. století*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 240 s. ISBN 978-80-86495-50-7

Koldinská, M. – Šedivý, I.: *Válka a armáda v českých dějinách. Sociohistorické črty*. Praha: NLN, 2008, 580 s. ISBN 978-80-7106-953-9

Petr, S.: *Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně. Studie o rukopisech. Monographia XII*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2007, XCIV + 587 s. ISSN 0585-569, ISBN 978-80-86404-23-3

Pichlík, K. – Maršálek, Z. (ed): *Masaryk, T. G.: Válka a revoluce II, Články – memoranda – přednášky – rozhovory 1917*, Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., a Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2008, (Karel Pichlík a Zdenko Maršálek eds.) 356 s. ISBN 978-8086142-32-6

- Rychlík, J. (ed): *Korespondence T. G. Masaryk – slovenští veřejní činitelé [do r. 1918]*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 192 s.
- Studie o rukopisech XXXVI, 2005–2006. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. (ve spolupráci s Komisí pro soupis a studium rukopisů), 2008, 392 s. ISSN 0585-5691
- Šťovíček, I.: *Ediční teorie a metodika*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 230 s. . ISBN 978-80-86495-49-1
- Vašek, R.: *Prezident Beneš v letech 1935–1938*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 246 s. ISBN 978-80-86495-42-2

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

Ústav nemá ve zřizovací listině uvedenu další činnost.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

(Kde je informace relevantní.)

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:^{*)}

- na základě Zprávy nezávislého auditora "účetní závěrka ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky MÚA AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2008 a nákladů, výnosů a výsledků hospodaření za rok 2008 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice" - viz Zpráva auditora v příloze.

Detailní informace o hospodaření MÚA AV ČR za rok 2008 jsou uvedeny v příložených dokumentech, které jsou nedílnou součástí zprávy:

- Zpráva nezávislého auditora ze dne 6. 4. 2009
- Rozvaha k 31. 12. 2008
- Výkaz zisků a ztrát za období 01. 01. 2008 – 31. 12. 2008
- Příloha k účetní uzávěrce dle vyhlášky č. 504/2002
- Náklady a výnosy VVI za rok 2008

Přehled pohledávek:

dlouhodobé pohledávky   0 Kč

^{*)} Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

krátkodobé pohledávky 193,31 tis. Kč

Přehled závazků:

dlouhodobé závazky 0 Kč

krátkodobé závazky 2 362,50 tis. Kč

Jmění:

a) Stav jmění

Jmění k datu účetní uzávěrky činí 67 845,32 tis. Kč

z toho : vlastní jmění 64 692,39 tis. Kč

fondy: - sociální fond 652,22 tis. Kč

- rezervní fond 106,03 tis. Kč

- fond účelově určených prostředků 1 120 tis. Kč

- fond reprodukce majetku 1 274,68 Kč

b) Schválení a rozdělení výsledků hospodaření za účetní období 2007

Hospodářský výsledek za rok 2007 ve výši 2 190,53 Kč byl převeden ve prospěch

- fondu reprodukce majetku 530,- Kč

- rezervního fondu 1 660,53 Kč

Majetek:

- podrobné informace o stavu majetku jsou součástí účetní závěrky - Rozvaha k 31.12. 2008.

Výnosy v roce 2008

- jsou tvořeny hlavním dílem dotací od zřizovatele – 23 376,65 tis. Kč. Institucionální dotace je přidělována na schválené výzkumné záměry pracoviště.

- účelová dotace je přidělována na jednotlivé schválené projekty Grantové agentury Akademie věd ČR – 577,00 tis. Kč

- mimorozpočtové dotace na grantové projekty Grantové agentury ČR jsou zasílány přímo na účet MÚA – 3 677,00 tis. Kč

- ostatní výnosy tvoří úroky, zúčtování fondů a odpisů tvořených z majetku zakoupeného z dotace -3 018,61 tis. Kč

- tržby za vlastní výrobky a z prodeje služeb (např. příjmy z prodeje periodických a neperiodických publikací, konferenční poplatky apod.) - 421,59 tis. Kč

Náklady v roce 2008

Spotřebované nákupy - 2 238,87 tis. Kč

Služby - 4 610,49 tis. Kč

Osobní náklady - 20 896,79 tis. Kč

z toho: hrubé mzdy pracovníků 15 424,60 tis. Kč

sociální a zdrav. pojištění 4 962,35 tis. Kč

odvod do sociálního fondu 282,55 tis. Kč

příspěvky na stravné 201,59 tis. Kč

penzijní připojištění 25,70 tis. Kč

Daně a poplatky - 5,55 tis. Kč

Ostatní náklady - 1 283,54 tis. Kč

Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a oprav. položky - 2 024,24 tis. Kč

- podrobnější informace v příloze - Náklady a výnosy V.V.I. za rok 2008

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště:*)

a) předpokládaný vývoj činnosti účetní jednotky

- ústav i nadále předpokládá krytí nákladů ze tří čtvrtin z institucionálních prostředků a z jedné čtvrtiny z účelových a dalších prostředků

- při vytváření rozpočtu na příští rok bude ústav také pracovat s variantou omezení institucionálních prostředků pro ústav

- ústav vypracuje projekt a bude usilovat o realizaci dostavby archivních depozitářů formou investiční akce

b) předpokládaný vývoj v oblasti výzkumu a vývoje

- v roce 2009 bude pracoviště pokračovat v plnění výzkumných záměrů a také grantových projektů

- v očekávaných podmínkách financování vědy se ústav soustředí vedle základního výzkumu také na některé projekty aplikovaného výzkumu, pro jejichž formulaci a úspěšnost má dobré předpoklady zejména vědecký útvar Archiv a Oddělení pro soupis a studium rukopisů

- vzhledem k probíhající reformě Grantové agentury ČR, jejíž účelové prostředky doposud tvořily největší podíl doplňkových finančních prostředků ústavu, bude třeba reagovat na novou vědní politiku GA ČR a pokusit se připravit projekty velkých

vědeckých týmů

- v rámci badatelských projektů a pedagogické činnosti chceme i nadále prohlubovat spolupráci s jinými subjekty, domácími i zahraničními (ústavy Akademie věd, VŠ, zahraniční badatelská pracoviště, archivy, kulturní instituce a muzea)
- bude dopracován systém periodik ústavu, jež se budou ucházet do zanesení do relevantních domácích a zahraničních databází
- ústav se bude velmi aktivně spolupodílet na implementaci elektronické spisové služby v AV ČR

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí:^{*)}

- z podstaty pracovní činnosti nevyplývá žádné ohrožení životního prostředí
- třídění odpadu na pracovišti

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů:^{*)}

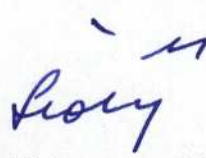
V MÚA AV ČR, v.v.i. bylo k 31. 12. 2008 v zaměstnaneckém poměru celkem 52 zaměstnanců s průměrným měsíčním výdělkem 28 447,- Kč.

Osobní náklady jsou největší výdajovou položkou MÚA AV ČR, v.v.i. Průměrný měsíční výdělek vzrostl meziročně z 26 093,- Kč v roce 2007 na 28 447,- Kč v roce 2008. Hrubé mzdy pracovníků představovaly částku 15 424,60 tis. Kč, tj. o 1 121,08 tis. Kč více než v roce 2007.

V roce 2008 byl upravován Vnitřní mzdový předpis a se vznikem nového oddělení byla provedena změna v organizačním řádu.

razítko

Masarykův ústav a Archiv
Akademie věd ČR, v. v. i.
Gabčíkova 2362/10
182 00 Praha 8

podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

^{*)} Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Auditorská zpráva pro vedení instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.
Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8

Ověřil jsem soulad výroční zprávy účetní jednotky Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2008 s účetní závěrkou, která je obsažena v této výroční zprávě. Za správnost výroční zprávy je zodpovědný statutární orgán instituce Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i. Mým úkolem je vydat na základě provedeného ověření výrok o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsem provedl v souladu se zákonem č. 254/2000 Sb., o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace uvedené ve výroční zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných ohledech v souladu s touto účetní závěrkou. Jsem přesvědčen, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle mého názoru jsou informace uvedené ve výroční zprávě ve všech významných ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.

Datum vydání zprávy
V Praze dne 23. 6. 2009

Jméno auditora a číslo osvědčení
Odpovědný auditor *ing. Karel Heteš*
Praha 4, Pertoldova 3329

Č. osvědčení 1369

Heteš